

Inventario de la macrofauna bentónica de sustratos blandos submareales de la Ría de Ares y Betanzos (NO de la Península Ibérica)

J.M. GARMENDIA, A. SÁNCHEZ MATA & J. MORA

*Departamento de Biología Animal. Facultade de Biología
Universidade de Santiago de Compostela
15706 - Santiago de Compostela (España)*

(Recibido, octubre de 1997. Aceptado, febrero de 1998)

Resumen

GARMENDIA, J.M., SÁNCHEZ MATA, A. & MORA, J. (1998). Inventario de la macrofauna bentónica de sustratos blandos submareales de la Ría de Ares y Betanzos (NO de la Península Ibérica). *Nova Acta Científica Compostelana (Biología)*, 8: 209-231

Se realiza el inventario de los organismos pertenecientes a la macrofauna bentónica hallados en diversas campañas de muestreo realizadas en los fondos blandos submareales (entre 2,5 y 44 m de profundidad) de la Ría de Ares y Betanzos. Se consideran todos los tipos de fondo blando presentes en la ría (desde fangos arenosos a gravas) donde se ha contabilizado un total de 426 especies diferentes, pertenecientes a los siguientes grupos: Cnidaria (4 especies), Nemertea (1), Archiannelida (1), Annelida (140), Sipunculida (3), Arthropoda (128), Mollusca (126), Phoronida (1), Bryozoa (1), Echinodermata (14) y Chordata (3).

Palabras clave: Inventario, macrofauna, submareal, Ría de Ares y Betanzos, Galicia, NO Península Ibérica.

Abstract

GARMENDIA, J.M., SÁNCHEZ MATA, A. & MORA, J. (1998). A check-list of the macrozoobenthos of soft subtidal bottoms of Ría de Ares y Betanzos (NW Iberian Peninsula). *Nova Acta Científica Compostelana (Biología)*, 8: 209-231

A check-list of the benthic macrofauna of subtidal soft bottoms (between 2,5 and 44 m depth) of Ría de Ares y Betanzos is provided. 426 different species were found in a variety of soft bottom types (from muds to gravels): Cnidaria (4 species), Nemertea (1), Archiannelida (1), Annelida (140), Sipunculida (3), Arthropoda (128), Mollusca (126), Phoronida (1), Bryozoa (1), Echinodermata (14) and Chordata (3).

Key words: Check-list, macrofauna, subtidal, Ría de Ares y Betanzos, Galicia, NW Iberian Peninsula.

INTRODUCCIÓN

El estudio de la composición y estado de la fauna existente en los fondos de las rías gallegas ha sido un objetivo abordado durante muchos años por gran cantidad de investigadores. Como

consecuencia de los numerosos trabajos llevados a cabo en este ámbito, en la actualidad se dispone de un elevado nivel de conocimiento de dicho medio. Sin embargo, la mayoría de los estudios realizados se concentra en las Rías Bajas, habiéndose destinado un esfuerzo muy

inferior a las Rías Medias y Altas. Ante este importante vacío en el conocimiento de estas últimas, en los últimos años una de ellas -la Ría de Ares y Betanzos- está siendo objeto de estudios exhaustivos en lo concerniente a la macrofauna que habita sus fondos blandos.

El primer paso en el conocimiento de un área geográfica determinada es el estudio taxonómico y sistemático del conjunto de especies que a lo largo del tiempo se han encontrado en la misma. Esta fase inicial se considera imprescindible para poder realizar con solvencia posteriores estudios sobre los organismos animales del área.

Debido a la ausencia de trabajos que integren el mayor número de componentes de distintos grupos taxonómicos, el presente pretende dar a conocer los organismos bentónicos hallados en los diferentes estudios realizados en la Ría de Ares y Betanzos por el "Grupo de Estudios del Bentos Marino" del Departamento de Biología Animal de la Universidad de Santiago de Compostela y que, en parte, han sido publicados en diversos artículos (SÁNCHEZ MATA *et al.*, 1993 a, b; GARMENDIA *et al.*, 1996).

MATERIAL Y MÉTODOS

El material faunístico empleado para la elaboración del presente inventario procede de las muestras obtenidas durante diferentes campañas llevadas a cabo por el citado equipo investigador en la Ría de Ares y Betanzos: por un lado, un estudio cartográfico sobre 51 estaciones de la ría, despreciándose tres de ellas (1, 27 y 36) por encontrarse sobre sustrato rocoso o por dificultades climatológicas durante la recogida de las muestras, mediante la utilización de una draga de arrastre semicuantitativa Rallier du Baty, a lo largo de los años 1987 y 1988; y, por otro lado, un seguimiento dinámico mensual en cinco estaciones de muestreo, a lo largo del ciclo anual 1988-89 y con periodicidad mensual, con una draga cuantitativa box-corer de Reineck tipo Bouma (Fig. 1 y Tabla I) (SÁNCHEZ MATA, 1996; GARMENDIA, 1997).

En todos los casos, antes de la separación de la fauna, las muestras recogidas con las dragas fueron directamente tamizadas a través de un tamiz de 1 mm de luz de malla, excepto en el caso de las muestras complementarias, recogidas en los mismos puntos y fechas, del estudio dinámico destinadas al estudio de la distribución vertical de las especies dentro del sedimento, para las que la luz de malla utilizada fue de 0,5 mm.

Las especies encontradas han sido inventariadas siguiendo la clasificación general y el orden sistemático adoptado por HAYWARD & RYLAND (1990 a, b, 1995). La nomenclatura taxonómica empleada fue obtenida a partir de la revisión de los siguientes trabajos: LINCOLN (1979), ARTECHE & RALLO (1985), BESTEIRO & URGORRI (1988), GRAHAM (1988), TRONCOSO (1990), PARAPAR (1991), SAN MARTÍN & VIÉITEZ (1991), SÁNCHEZ MATA *et al.* (1993 a, b), REBORDA (1995), OLABARRIA (1996), SÁNCHEZ MATA (1996) y PARAPAR *et al.* (1996).

Para cada especie se aportan los siguientes datos:

- 1.- Nombre actualizado, según las obras consultadas al efecto, seguido del nombre del autor y fecha.
- 2.- Relación de las estaciones en las que ha sido encontrada cada especie.

RESULTADOS

En total, el inventario consta de 426 taxones específicos.

Phylum Cnidaria

Clase Anthozoa

Subclase Hexacorallia

Orden Actiniaria

Familia Sagartiidae Gosse, 1858

Adamsia carciniopados (Otto, 1823)

E12, E47

Calliactis parasitica (Couch, 1842)

E26, E32, E33, E35, E47, E48, E49, E51

Sagartiogeton undatus (Müller, 1788)

E8, E15, E22, E25, E26, E30, E34, E37, E38, E40, E41, E43, E44, E45, E46, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares

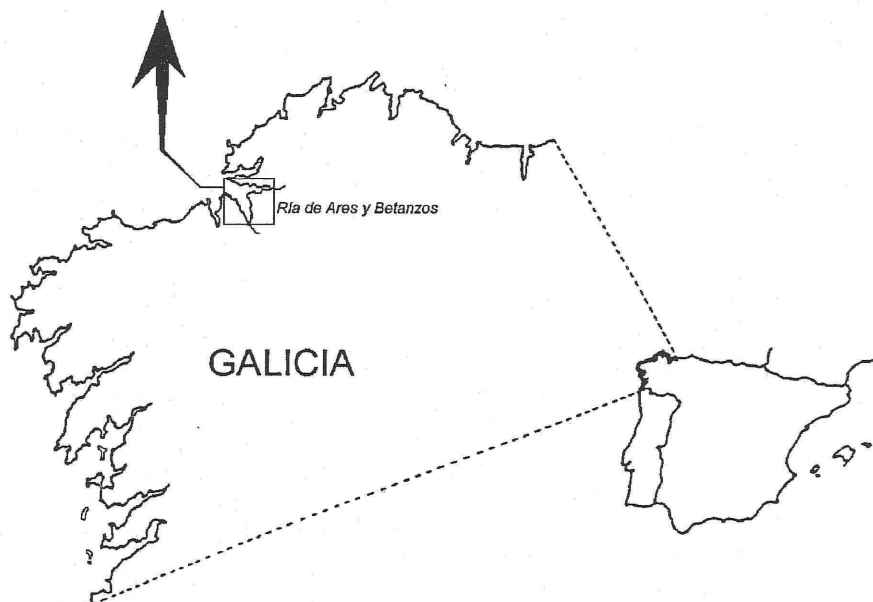
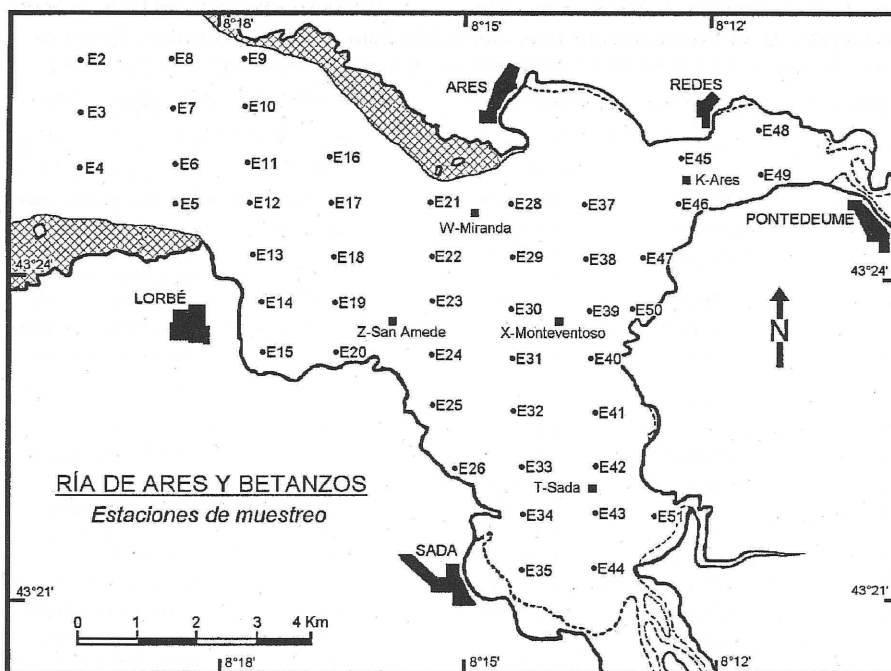

Fig. 1. Situación de las estaciones de la Ría de Ares y Betanzos de donde procede la fauna inventariada.

TABLA I. Coordenadas geográficas (latitud y longitud), profundidad y tipo de fondo (según apreciación visual *in situ*) de las estaciones muestreadas en el estudio cartográfico inicial de la Ría de Ares y Betanzos

Estación	Latitud (N)	Longitud (O)	Prof. (m)	Tipo de fondo
E2	43°26'13''	8°19'30''	44	Arena gruesa conchífera
E3	43°25'44''	8°19'32''	43,5	Arena gruesa conchífera
E4	43°25'21''	8°19'32''	41	Arena muy gruesa y gravas
E5	43°26'14''	8°18'30''	30	Arena fina
E6	43°25'45''	8°18'32''	35	Gravas
E7	43°25'24''	8°18'34''	36	Arena muy fina fangosa
E8	43°24'45''	8°18'31''	35,5	Arena media conchífera
E9	43°26'06''	8°17'31''	11	Arena media conchífera
E10	43°25'43''	8°17'30''	29	Arena fina conchífera
E11	43°25'25''	8°17'33''	29	Arena muy fina fangosa
E12	43°24'47''	8°17'34''	25,5	Gravas
E13	43°24'14''	8°17'32''	19	Arena gruesa
E14	43°23'46''	8°17'31''	16	Arena fina fangosa
E15	43°23'17''	8°17'33''	12	Fango arenoso
E16	43°25'22''	8°16'32''	26	Arena media
E17	43°24'44''	8°16'34''	23	Arena media
E18	43°24'14''	8°16'31''	19	Arena fina fangosa
E19	43°23'46''	8°16'33''	16	Arena muy fina fangosa
E20	43°23'17''	8°16'32''	13	Arena fina fangosa
E21	43°24'48''	8°15'30''	16	Arena media fangosa
E22	43°24'16''	8°15'35''	15	Arena muy fina fangosa
E23	43°23'47''	8°15'33''	14	Arena muy fina fangosa
E24	43°23'19''	8°15'31''	13	Arena fina conchífera
E25	43°22'46''	8°15'19''	10	Arena fina fangosa
E26	43°22'17''	8°15'17''	8	Arena fina fangosa
E28	43°24'46''	8°14'54''	13	Arena media conchífera
E29	43°24'17''	8°14'55''	13	Arena muy fina fangosa
E30	43°23'44''	8°14'52''	13	Arena muy fina fangosa
E31	43°23'18''	8°14'51''	13	Arena muy fina fangosa
E32	43°22'47''	8°14'53''	11	Arena fina conchífera
E33	43°22'15''	8°14'51''	8,5	Arena muy fina fangosa
E34	43°21'45''	8°14'54''	5,5	Arena muy fina fangosa
E35	43°21'13''	8°14'14''	2,5	Arena muy fina
E37	43°24'45''	8°13'28''	10,5	Arena muy fina fangosa
E38	43°24'15''	8°13'31''	11,5	Arena muy fina fangosa
E39	43°23'48''	8°13'27''	11	Arena muy fina fangosa
E40	43°23'15''	8°13'30''	12	Arena muy fina fangosa
E41	43°22'48''	8°13'26''	11	Arena muy fina fangosa
E42	43°22'16''	8°13'28''	9	Fango arenoso
E43	43°21'45''	8°13'32''	5	Fango arenoso
E44	43°21'13''	8°13'29''	3	Arena muy fina
E45	43°25'12''	8°12'32''	8,5	Fango arenoso
E46	43°24'43''	8°12'34''	6,5	Fango arenoso
E47	43°24'13''	8°12'49''	7	Fango arenoso
E48	43°25'23''	8°11'34''	4	Fango arenoso
E49	43°24'55''	8°11'37''	4	Fango arenoso
E50	43°23'53''	8°12'55''	6	Arena fina
E51	43°21'45''	8°12'57''	3,5	Arena muy fina fangosa
W-Miranda	43°24'45''	8°15'00''	13	Arena fina fangosa
X-Monteventoso	43°23'54''	8°14'09''	11	Arena fina
Z-San Amede	43°23'51''	8°15'45''	14	Arena muy fina fangosa
K-Ares	43°25'04''	8°12'05''	8,5	Fango arenoso
T-Sada	43°21'55''	8°13'55''	5	Fango arenoso

Familia Edwardsiidae Andres, 1881

Edwardsia claparedii (Panceri, 1869)

E2, E3, E4, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E45, E47, E48, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Phylum Nemertea

Clase Anopla

Orden Palaeonemertea

Familia Tubulanidae

Tubulanus polymorphus Renier, 1804

E2, E3, E4, E5, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E13, E14, E15, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Phylum Archiannelida

Familia Polygordiidae Czerniavsky, 1882

Polygordius lacteus Schneider, 1868

E2, E3, E4, E6, E7, E9, E12, E13

Phylum Annelida

Clase Polychaeta

Orden Orbiniida

Familia Orbiniidae Hartman, 1942

Phylo foetida (Claparède, 1870)

E2, E3, E8, E16, K-Ares

Scoloplos armiger (Müller, 1776)

E5, E8, E10, E16, E20, E43, E50

Familia Paraonidae Cerruti, 1909

Paradoneis armata Glémarec, 1966

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E14, E15, E16, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39, E41, E42, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Paradoneis lyra (Southern, 1914)

E13, E45, E48

Orden Cossurida

Familia Cossuridae Day, 1963

Cossura soyeri Laubier, 1963

E45, E48

Orden Spionida

Familia Spionidae Grube, 1850

Aonides oxycephala (Sars, 1862)

E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E12, E15, E16, E20, E22, E23, E25, E26, E28, E32, E45, E46, X-Monteventoso, K-Ares, T-Sada

Laonice cirrata (Sars, 1851)

E8, E18, E26

Malacoceros fuliginosus (Claparède, 1868)

E15, E25, E37, E45

Malacoceros squamatus (Müller, 1806)

E2, E17

Polydora ciliata (Johnston, 1838)

T-Sada

Polydora flava Claparède, 1870

E3, E7, E15, E22, E37, E45, E46, E47, E48, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Polydora ligni Webster, 1879

E9

Prionospio cirrifera Wirén, 1883

E16, E45, E48, W-Miranda, X-Monteventoso, T-Sada

Prionospio steenstrupi Malmgren, 1867

E2, E3, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E14, E15, E21, E22, E24, E25, E26, E28, E32, E33, E34, E37, E38, E42, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Pseudopolydora antennata (Claparède, 1868)

E43, E48, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Pseudopolydora paucibranchiata (Okuda, 1937)

X-Monteventoso, K-Ares

Pygospio elegans Claparède, 1863

K-Ares, T-Sada

Scolecopsis foliosa (Audouin & Milne-Edwards, 1833)

E7, E17

Spio decoratus Bobretzky, 1871

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E20, E21, E22, E25, E32, E33, E37,

E45, E47, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Spiophanes bombyx (Claparède, 1870)

E2, E3, E5, E7, E8, E10, E11, E14, E15, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E25, E28, E29, E30, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39, E40, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Magelonidae Cuningham & Ramage, 1888

Magelona alleni Wilson, 1958

E2, E3, E8, E9, E10, E15, E20, E21, E22, E24, E25, E29, E30, E31, E32, E34, E37, E38, E45, E46, E47, E48, E49, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Magelona filiformis Wilson, 1959

E3, E4, E5, E7, E8, E10, E11, E15, E17, E21, E22, E23, E25, E28, E29, E30, E31, E32, E37, E38, E39, E41, E42, E45, E46, E47, E48, E49, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Magelona papillicornis Müller, 1858

E2, E4, E5, E7, E10, E14, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E29, E30, E31, E33, E37, E38, E39, E40, E41, E43, E44, E45, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Poecilochaetidae Hannerz, 1956

Poecilochaetus fulgoris Claparède, 1875

X-Monteventoso

Poecilochaetus serpens Okuda, 1937

X-Monteventoso, T-Sada

Familia Chaetopteridae Malmgren, 1867

Spiochaetopterus costarum (Claparède, 1870)

E13, E14, E15, E21, E22, E23, E25, E26, E32, E33, E34, E37, E38, E42, E45, E46, E47, E48, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Cirratulidae Carus, 1863

Caulleriella alata (Southern, 1914)

E8, E9, E15, E21, E22, E25, E32, E45

Caulleriella bioculata (Keferstein, 1862)

E3, E4, E9, E15

Chaetozone setosa Malmgren, 1867

E2, E6, E8, E10, E11, E14, E15, E22, E24, E25, E32, E33, E37, E42, E43, E45, E46, E47, E48, E49, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Cirratulus filiformis Keferstein, 1862

W-Miranda, Z-San Amede

Cirriformia tentaculata (Montagu, 1808)

E5, E7, E14, E15, E45, E49, W-Miranda

Tharyx marioni (Saint-Joseph, 1894)

E2, E45

Orden Capitellida

Familia Capitellidae Grube, 1862

Capitella capitata (Fabricius, 1780)

E11, E15, E39, E49, W-Miranda, X-Monteventoso, K-Ares

Heteromastus filiformis (Claparède, 1864)

E45, E48, E49

Mediomastus fragilis Rasmussen, 1973

E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E19, E21, E22, E29, E31, E38, E39, E41, E43, E45, E47, E48, E49, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Notomastus latericeus Sars, 1851

E2, E3, E4, E7, E8, E9, E12, E13, E15, E19, E20, E22, E23, E24, E29, E30, E31, E33, E34, E37, E38, E39, E41, E44, E45, E48, E49, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Maldanidae Malmgren, 1867

Clymenura clypeata (Saint-Joseph, 1894)

E2, E3, E4, E7, E8, E10, E11, E13, E15, E16, E17, E18, E19, E21, E22, E23, E24, E29, E30, E31, E32, E33, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E47, E48, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Euclymene oerstedii (Claparède, 1863)

E5, E7, E8, E11, E12, E13, E15, E19, E21, E22, E24, E25, E26, E29, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E45, E46, E47, E48, E51, X-Monteventoso, K-Ares, T-Sada

Orden Opheliida

Familia Opheliidae Malmgren, 1867

Armandia cirrhosa Philippi, 1861

E2, E5, E8, E9, E11, E14, E15, E16, E20, E21, E22, E25, E26, E32, E37, E45, E46, W-Miranda, X-Monteventoso, K-Ares

Armandia polyophthalma Kükenthal, 1887
E20, E31, K-Ares, T-Sada

Orden Phyllodocida

Familia Phyllodocidae Williams, 1857

Eteone longa (Fabricius, 1780)

E14, E32, E33

Eulalia bilineata Webster & Benedict, 1878

T-Sada

Eulalia rubiginosa Saint-Joseph, 1888

E2, E3, E4, E7, E8, E9, E13, E18, E19, E22, E25, E29, E32, E37, E38, E39, E45, E46, E47, E48, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede

Mysta picta (Quatrefages, 1865)

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, T-Sada

Mystides elongata Saint-Joseph, 1888

E3, E4, E8, E13, E20

Mystides limbata Saint-Joseph, 1888

E2, E3, E8, E13, E20, E21, E24, E25, E32, E33, E39, E47, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Paranaitis kosteriensis (Malmgren, 1867)

E8, E9, E14, E19, E21, E26, E30, E32, E33, E35, E37, E38, E39, E44, E48

Phyllodoce groenlandica (Oersted, 1843)

E7, E8, E9, E10, E11, E14, E15, E18, E26, E30, E32, E37, E39, E43, E45, K-Ares, T-Sada

Phyllodoce laminosa Savigny, 1818

E2, E3, E15, E19, E22, E25, E26, E28, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E42, E43, E45, E48

Phyllodoce lineata (Claparède, 1870)

T-Sada

Phyllodoce mucosa Oersted, 1843

E2, E3, E7, E8, E11, E14, E19, E22, E33, E47, E48, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede

Protomystides bidentata (Langerhans, 1880)

E2, E20

Familia Aphroditidae Malmgren, 1867

Aphrodita aculeata Linnaeus, 1761

E11

Pontogenia chrysocoma (Baird, 1865)

E3

Familia Polynoidae Malmgren, 1867

Harmothoe andreapolis (McIntosh, 1874)

E2

Harmothoe glabra (Malmgren, 1865)

E11

Harmothoe impar (Johnston, 1839)

E2, E4, E6, E7, E8, E14, E19

Harmothoe joubinii Fauvel, 1913

T-Sada

Harmothoe ljunghmani (Malmgren, 1867)

E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E11, E40, K-Ares

Harmothoe lunulata (delle Chiaje, 1841)

E7, E12, E15, E20, E37, E40, E42, E43, E45, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares

Harmothoe spinifera (Ehlers, 1864)

K-Ares, T-Sada

Lepidonotus squamatus (Linnaeus, 1767)

E4

Familia Sigalionidae Malmgren, 1867

Pholoë minuta (Fabricius, 1780)

E26, K-Ares, T-Sada

Phöloe synophthalmica Claparède, 1868

E8, E14, E15, E20, E21, E22, E25, E26, E29, E32, E42, E45, E47, E48, E50, K-Ares

Sigalion mathildae Audouin & Milne-Edwards, 1832

E3, E4, E5, E7, E8, E10, E11, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E38, E39, E40, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Sthenelais boa (Johnston, 1839)

E2, E3, E4, E5, E7, E8, E11, E19, E25

Sthenelais limicola (Ehlers, 1864)

Z-San Amede

Familia Pisionidae Southern, 1914

Pisone remota (Southern, 1914)

E2, E3, E8, E12, E13, E20, E28

Familia Hesionidae Sars, 1862

Gyptis capensis (Day, 1963)

E5, E15, E25, E29, E32, E38, E43, E45, E48, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Kefersteinia cirrata (Keferstein, 1863)

E2, E7, E12

Microphthalmus sczelkowi Meczniow, 1865
E28

Ophiidromus flexuosus (delle Chiaje, 1825)
E4, E10, E14, E15, E21, E25, E26, E31, E34, E45,
E48, K-Ares, T-Sada

Oxydromus propinquus (Marion & Bobretzky,
1875)
T-Sada

Syllidia armata Quatrefages, 1865
E14, E45, T-Sada

Familia Syllidae Grube, 1850

Autolytus brachycephalus (Marenzeller, 1874)
X-Monteventoso

Autolytus ehbiensis Saint-Joseph, 1886
K-Ares

Autolytus quindecimdentatus Langerhans, 1884
E15

Exogone dispar (Webster, 1879)
E8, E9, E10, E13, E21, E24, E25, E45, X-
Monteventoso

Exogone gemmifera Pagenstecher, 1863
K-Ares, T-Sada

Parapionosyllis elegans (Pierantoni, 1903)
E13, E20, E21

Parapionosyllis minuta (Pierantoni, 1903)
E20

Pionosyllis lamelligera Sain-Joseph, 1887
E2, E8

Pseudosyllis brevipennis Grube, 1863
E12

Sphaerosyllis bulbosa Southern, 1914
E2, E3, E4, E7

Sphaerosyllis hystrix Claparède, 1863
E4, E8

Streptosyllis varians Webster & Benedict, 1887
E13

Streptosyllis websteri Southern, 1914
E9, E13

Syllis armillaris Müller, 1771
E8

Syllis cornuta Rathke, 1843
E2, E3, E4, E8, E12, E13, E21, E22, E24, E25,
E26, E28, E29, E32, E33, E34, E37, E38, E39,
E45, E46, E47, E48, X-Monteventoso, K-Ares, T-
Sada

Syllis gerlachi Hartmann-Schröder, 1960
E13

Syllis krohni Ehlers, 1864
E2, E3, E4, E8, E12, E13, E20

Syllis variegata Grube, 1860
E2, E8

Familia Nereidae Johnston, 1845

Eunereis longissima (Johnston, 1840)
Z-San Amede

Laeonereis glauca (Claparède, 1870)
E4, E37, E46

Neanthes succinea (Frey & Leuckart, 1847)
E23

Platynereis dumerilii (Audouin & Milne-
Edwards, 1833)
E9, E14, E15, E22, E25, E26, E29, E32, E46, K-
Ares

Familia Glyceridae Grube, 1850

Glycera gigantea Quatrefages, 1865
E4, E6, E12, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-
San Amede, K-Ares, T-Sada

Glycera lapidum Quatrefages, 1865
E2, E3, E4, E6, E8, E9, E12, E13, E51

Glycera tridactyla Schmarda, 1861
E2, E3, E4, E5, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E13,
E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22,
E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32,
E33, E34, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42,
E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-
Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-
Ares, T-Sada

Glycera unicornis Savigny, 1818
E15, E18, E24, E32, E37, E45, E48, K-Ares, T-
Sada

Familia Goniadidae Kinberg, 1866

Glycinde nordmanni (Malmgren, 1866)
E3, E7, E9, E11, E12, E13, E25, E29

Goniada galaica Rioja, 1923
E3, E4, E5, E6, E7, E8, E12, E18

Goniada maculata Oersted, 1843
E2, E3, E5, E7, E10, E11, E14, E16, E17, E22,
E28, E30, E31, E32, E37, E43, W-Miranda, Z-
San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Nephtyidae Grube, 1860

Nephtys caeca (Fabricius, 1780)
T-Sada

Nephtys cirrosa Ehlers, 1868

E2, E8, E9, E13, E16, E17, E21, E22, E23, E24,
W-Miranda, K-Ares, T-Sada

Nephtys hombergi Savigny, 1818

E2, E3, E4, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E13, E15,
E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24,
E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34,
E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44,
E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda,
X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Sphaerodoridae Malmgren, 1867

Sphaerodorum gracile (Rathke, 1843)

E3

Orden Eunicida

Familia Onuphidae Kinberg, 1865

Diopatra neapolitana delle Chiaje, 1841

E11, E15, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24,
E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37,
E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46,
E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-
Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Hyalinoecia bilineata Baird, 1870

E2, E3, E4, E5, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E12,
E13, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21,
E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31,
E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E45,
E46, E47, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San
Amede, T-Sada

Nothria conchilega (Sars, 1835)

E2, E8, E10

Onuphis eremita Audouin & Milne-Edwards,
1833

K-Ares

Familia Eunicidae Savigny, 1818

Eunice aphroditois (Pallas, 1788)

E45

Eunice vittata (delle Chiaje, 1828)

E2, E8

Lysidice ninetta Audouin & Milne-Edwards,
1833

W-Miranda

Marphysa belli (Audouin & Milne-Edwards,
1833)

E4, E48

Marphysa sanguinea (Montagu, 1815)

E15

Nematoneis unicornis (Grube, 1840)

E9, E15, E21, E45, E48

Familia Lumbrineridae Malmgren, 1867

Lumbrineris aberrans (Day, 1963)

E3

Lumbrineris fragilis (Müller, 1776)

E48, Z-San Amede, K-Ares

Lumbrineris gracilis (Ehlers, 1868)

E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E13,
E14, E15, E16, E18, E19, E20, E21, E22, E23,
E24, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33, E34,
E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E45, E46,
E47, E48, E49, E50, W-Miranda, X-
Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Lumbrineris impatiens (Claparède, 1868)

W-Miranda, X-Monteventoso, K-Ares

Familia Dorvilleidae Chamberlin, 1919

Dorvillea neglecta (Fauvel, 1923)

X-Monteventoso

Protodorvillea kefersteini (McIntosh, 1865)

E2, E3, E4, E7, E9, E12, E15, E21, E28, E51

Orden Oweniida

Familia Owenidae Rioja, 1919

Owenia fusiformis delle Chiaje, 1844

E2, E3, E4, E5, E7, E9, E11, E14, E15, E16, E17,
E18, E19, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28,
E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38,
E39, E40, E41, E43, E44, E45, E46, E47, E48,
E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-
San Amede, K-Ares, T-Sada

Orden Flabelligerida

Familia Flabelligeridae Saint-Joseph, 1894

Diplocirrus glaucus (Malmgren, 1867)

E2, E3, E5, E7, E8, E11, E14, E15, E16, E17, E18,
E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28,
E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38,
E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47,
E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-
Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Pherusa monilifera delle Chiaje, 1841

E11, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21,
E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31,
E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42,
E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-
Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-
Ares, T-Sada

Orden Terebellida

Familia Sabellariidae Johnston, 1865

Sabellaria spinulosa Leuckart, 1849

E16

Familia Pectinariidae Quatrefages, 1865

Amphictene auricoma (Müller, 1776)

E2, E3, E5, E7, E8, E11, E14, E16, E22, E25, E29, E33, E38, E45, Z-San Amede

Lagis koreni Malmgren, 1866

E2, E3, E7, E8, E10, E11, E14, E15, E17, E19, E21, E22, E23, E24, E25, E33, E37, E38, E43, E45, E47, E48, E49, W-Miranda, X-Monteventoso, T-Sada

Familia Ampharetidae Malmgren, 1867

Amage adspersa (Grube, 1863)

E45, E48

Ampharete acutifrons (Grube, 1860)

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E40, E41, E42, E43, E45, E46, E47, E48, E49, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Melinna palmata Grube, 1870

E15, E19, E22, E48, X-Monteventoso, K-Ares, T-Sada

Familia Terebellidae Malmgren, 1867

Lanice conchilega (Pallas, 1766)

E2, E4, E7, E8, E18, E22, E23, E25, E29, E30, E31, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E44, E45, E47, E48, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede

Pista cristata (Müller, 1776)

E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E12, E13, E14, E15, E17, E28, E33, E45, E48

Polycirrus cf. *pallidus* (Claparède, 1864)

E2, E3, E7, E8, E10, E12, E13, E14, E15, E20, E21, E24, E25, E26, E32, E33, E43, E45, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, T-Sada

Familia Trichobranchidae Malmgren, 1866

Terebellides stroemi Sars, 1835

E15

Orden Sabellida

Familia Sabellidae Malmgren, 1867

Jasmineira caudata Langerhans, 1880

E2, E4, E6, E12

Potamilla torelli Malmgren, 1866

X-Monteventoso

Familia Serpulidae Johnston, 1865

Hydroides norvegica Gunnerus, 1768

E2, E3, E6, E45

Pomatoceros triqueter (Linnaeus, 1767)

E4, E8, E9, E12, E15, E21, E25, E26, E46

Phylum Sipuncula

Clase Sipunculidea

Orden Sipunculiformes

Familia Sipunculidae Baird, 1868

Sipunculus nudus Linnaeus, 1766

W-Miranda, T-Sada

Orden Golfingiiformes

Familia Golfingiidae Stephen & Edmonds,

1972

Golfingia elongata (Keferstein, 1862)

E6

Familia Phascolionidae Cutler & Gibbs, 1985

Phascolion strombi (Montagu, 1804)

E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E11, E12, E13, E15, E16, E17, E19, E21, E22, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E45, E46, E47, E48, W-Miranda, X-Monteventoso, K-Ares, T-Sada

Phylum Arthropoda

Superclase Crustacea

Clase Cirripedia

Suborden Balanomorpha

Familia Balanidae Baird, 1850

Elminius modestus Darwin

Z-San Amede

Clase Malacostraca

Subclase Phyllocarida

Orden Leptostraca

Familia Nebaliidae Baird, 1850

Nebalia bipes (Fabricius)

E2, E5, E6, E7, E8, E9, E14, E15, E19, E20, E42, X-Monteventoso, T-Sada

Subclase Eumalacostraca

Superorden Peracarida

Orden Mysidacea

Familia Mysidae Dana, 1850

Acanthomysis longicornis (Milne-Edwards, 1837)

E30, E31, E34, E37, E43

Gastrosaccus normani (Sars, 1877)

E2, E5, E7, E10, E11, E15, E23, Z-San Amede, K-Ares

Gastrosaccus sanctus (Van Beneden, 1861)

E8, E13, E30

Gastrosaccus spinifer (Göes, 1864)

E13, E19, E21, E22, E30, E31

Mesopodopsis slabberi (Van Beneden, 1861)

E42

Schistomysis spiritus (Norman, 1860)

E31

Siriella armata (Milne-Edwards, 1837)

E21

Orden Amphipoda

Suborden Gammaridea

Familia Lysianassidae Dana, 1850

Acidostoma obesum (Bate & Westwood, 1861)

E5, E9, E11, E14, E25, E31, E37, E44, E45

Acidostoma sarsi (Lilljeborg, 1865)

E10, E19, E20, E22, E23, E24, E26, E30, E31, E32, E33, E37, E38, E40, E41, E42, E43, E45, E46, E47, E49, X-Monteventoso, Z-San Amede

Hippomedon denticulatus (Bate, 1857)

E2, E4, E5, E8, E9, E11, E16, E17, E18, E19, E21, E22, E23, E24, E25, E30, E31, E32, E34, E35, E40, E41, E42, E43, E44, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, Z-San Amede, T-Sada

Lepidepcreum longicorne (Bate & Westwood, 1861)

E2, E3, E5, E7, E8, E10, E12, E13, E14, E16, E18, E24, E28

Lysianassa insperata Lincoln, 1979

E9

Orchomene humilis (Costa, 1853)

T-Sada

Orchomene nana (Kröyer, 1846)

E2, E3, E4, E5, E7, E10, E11, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E24, E25, E28, E29, E30, E32, E33, E39, E42, E44, E45, E47, E49, E51

Tryphosites longipes (Bate & Westwood, 1861)

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E13, E14, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E33, E34, E37, E40, W-Miranda

Familia Ampeliscidae Costa, 1857

Ampelisca brevicornis (Costa, 1853)

E2, E3, E5, E7, E8, E10, E11, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Ampelisca sarsi Chevreux, 1887

E3, E4, E5, E8, E11, E14, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E44, E45, E47, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede

Ampelisca spinimana Chevreux, 1887

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Amphilochidae

Amphilochus neapolitanus Della Valle, 1893

E3, E5, E7, E19, E22, E23, E33, E38, E40, X-Monteventoso

Familia Leucothoidae Dana, 1852

Leucothoe incisa Robertson, 1892

E3, E4, E5, E6, E7, E9, E11, E13, E14, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E33, E34, E41, E42, E43, E44, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, T-Sada

Familia Stenothoidae Boeck, 1871

Stenothoe marina (Bate, 1856)

E11, E22, E24, E33, E34, E38, E39, E46, E47, X-Monteventoso

Stenothoe monoculoides (Montagu, 1815)

E16

Familia Gammaridae

Chaetogammarus stoenensis (Reid, 1938)

X-Monteventoso

Familia Melitidae Bousfield, 1973

- Ceradocus semiserratus* (Bate, 1862)
E4, E25
- Cheirocratus intermedius* Sars, 1894
E2, E12, E25, E29
- Cheirocratus sundevallii* (Rathke, 1843)
E2, E9
- Elasmopus rapax* Costa, 1853
E4, E9, E14, E18, E26, E35, E45, E47, E50
- Gammarella fucicola* (Leach, 1814)
E2, E4, E9
- Maera grossimana* (Montagu, 1808)
E7, E33
- Maera othonis* (Milne-Edwards, 1830)
E4, E6, E7, E8, E22, E25
- Maerella tenuimana* (Bate, 1862)
E2, E8, E13
- Melita dentata* (Kröyer, 1842)
E9
- Melita gladiosa* Bate, 1862
E12, E15, E32, E39
- Melita obtusata* (Montagu, 1813)
E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E14, E15,
E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E25, E26,
E29, E30, E31, E32, E33, E37, E38, E39, E40,
E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50,
E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede,
T-Sada
- Melita palmata* (Montagu, 1804)
E15, E38, T-Sada

Familia Haustoriidae

- Bathyporeia elegans* Watkin, 1938
E21
- Bathyporeia guilliamsoniana* (Bate, 1856)
E9
- Bathyporeia pelagica* (Bate, 1856)
W-Miranda
- Bathyporeia pilosa* Lindström, 1855
E23
- Bathyporeia sarsi* Watkin, 1938
K-Ares, T-Sada
- Bathyporeia tenuipes* Meinert, 1877
E5, E7, E8, E10, E11, E14, E16, E17, E18, E19,
E20, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30,
E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39, E40,
E41, E42, E44, E45, E46, E47, E51, W-Miranda,
X-Monteventoso, Z-San Amede
- Urothoe brevicornis* Bate, 1862
E13

Urothoe marina (Bate, 1857)

- E8, E9
- Urothoe poseidonis* Reibisch, 1905
E9
- Urothoe pulchella* (Costa, 1853)
E2, E5, E9, E10, E13, E14, E17, E20, E21, E23,
E24, E25, E26, E28, E29, E46, E50, W-Miranda,
X-Monteventoso, Z-San Amede

Familia Argissidae

- Argissa hamatipes* (Norman, 1869)
E2, E7, E10, E11, E17, E32, E37, E38, E40, E41,
E45

Familia Oedicerotidae Lilljeborg, 1856

- Monoculodes carinatus* (Bate, 1856)
E4, E7
- Periculodes longimanus* (Bate & Westwood,
1868)
E2, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E13, E14, E16,
E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25,
E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35,
E37, E38, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46,
E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-
Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada
- Pontocrates altamarinus* (Bate & Westwood,
1862)
E10, E17, E23, E24, E26
- Pontocrates arenarius* (Bate, 1858)
E9, E12, E13, E20, E28
- Synchelidium haplocheles* (Grube, 1864)
E3, E7, E11, E17, E22, E32, E34, E37, E39, E40,
E45
- Synchelidium maculatum* Stebbing, 1906
E5, E51, Z-San Amede

Familia Phoxocephalidae

- Harpinia antennaria* Meinert, 1890
K-Ares, T-Sada
- Harpinia pectinata* Sars, 1891
E9, E11, E21, E22, E25, E31, E32, E34, E37, E38,
E39, E40, E41, E42, E43, E45, E46, E47, E48,
E49, E50, K-Ares

Familia Melphidippidae

- Megaluropus agilis* Hoek, 1889
E5, E7, E8, E10, E11, E13, E14, E17, E18, E19,
E22, E23, E24, E26, E33, E50, W-Miranda

Familia Lilljeborgidae

- Listriella picta* (Norman, 1889)
E5, E7, E15, E19, E22, E23, E32, E38, E40, E41,
E45, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-
Monteventoso, Z-San Amede
Sextonia longirostris Chevreux, 1920
E10

Familia Calliopiidae

- Apherusa bispinosa* (Bate, 1856)
E2, E4, E7, E8, E11, E12, E49
Apherusa ovalipes Norman & Scott, 1906
E44
Calliopiopus laeviusculus (Kröyer, 1838)
Z-San Amede

Familia Atylidae

- Atylus falcatus* Metzger, 1871
E9, E13, E18, E20, E21, E23, E24, E28, E30, E31,
E32, E34, E38, E39, E41, E44, E49, E51
Atylus swammerdami (Milne-Edwards, 1830)
E42
Atylus vedlomensis (Bate & Westwood, 1862)
E2, E4, E6, E7, E8, E9, E12, E13, E21, E29, E32

Familia Dexaminidae

- Guernea coalita* (Norman, 1868)
E2, E8, E10, E13

Familia Ampithoidae Stebbing, 1899

- Ampithoe neglecta* Lincoln, 1976
E51
Ampithoe rubricata (Montagu, 1808)
E45

Familia Aoridae

- Aora typica* Kröyer, 1845
E22, E38, E46
Leptocheirus hirsutimanus (Bate, 1862)
E9
Leptocheirus tricristatus Chevreux, 1887
E2
Microdeutopus stationis Della Valle, 1893
E15

Familia Isaecidae

- Photis longicaudata* (Bate & Westwood, 1862)
E7, E9, E11, E16, E17, E19, E21, E22, E23, E25,
E26, E29, E33, W-Miranda

- Protomeдея fasciata* Kröyer, 1842
X-Monteventoso

Familia Corophiidae Dana, 1849

- Siphonoecetes kroyeranus* Bate, 1856
E2, E8, E9, E10, E15, E16, E18, E20, E21, E24,
W-Miranda
Unciola crenatipalma (Bate, 1862)
E5

Familia Cheluridae

- Chelura terebrans* Philippi, 1839
E15

Familia Ischyroceridae

- Erichthonius brasiliensis* (Dana, 1852)
E22
Jassa falcata (Montagu, 1808)
E29, E30, E46
Jassa marmorata Holmes, 1903
E50

Suborden Caprellidea

Familia Caprellidae White, 1847

- Pariambus typicus* (Kröyer, 1842)
E2, E5, E7, E10, E11, E12, E16, E17, E19, E21,
E22, E23, E24, E25, E26, E30, E31, E32, E33,
E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44,
E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda,
X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Phtisicidae Vassilenko, 1968

- Phtisica marina* Slabber, 1769
E2, E3, E4, E5, E7, E10

Orden Isopoda

Suborden Flabellifera Sars, 1882

Familia Cirolanidae Dana, 1853

- Conilera cylindracea* (Montagu, 1804)
E13
Eurydice pulchra Leach, 1814
E2, E3, E5, E6, E7, E8, E12, E13, E17, E21, X-
Monteventoso, Z-San Amede

Familia Sphaeromatidae (Dhal, 1916)

- Lekanesphaera hookeri* (Leach, 1814)
E45
Lekanesphaera levii (Argano & Ponticelli, 1981)
E3, E4, E8, E11

Suborden Valvifera Sars, 1882

Familia Arcturidae Sars, 1899

Arcturina rhomboidalis Koehler, 1911

E2, E18, E24

Astacilla affinis (Sars, 1899)

E22, E33, K-Ares

Familia Limnoriidae Dana, 1853

Limnoria lignorum (Rathke, 1799)

E15

Familia Idoteidae Milne-Edwards, 1840

Idotea baltica (Pallas, 1772)

E42, E44

Idotea metallica Bosc, 1820

E42, Z-San Amede

Orden Cumacea

Familia Bodotriidae Scott, 1901

Subfamilia Vaunthompsoniinae

Cumopsis longipes (Dohrn, 1869)

K-Ares

Vaunthompsonia cristata Bate, 1858

K-Ares

Subfamilia Bodotriinae

Bodotria pulchella (Sars, 1879)

E2, E3, E4, E5, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E13, E14, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Bodotria scorpioides (Montagu, 1804)

E10, E31, K-Ares, T-Sada

Eocuma dollfussi Calman, 1907

E11, E19, E22, E23, E31, E32, E34, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda

Iphinoe trispinosa (Goodsir, 1843)

E5, E7, E9, E10, E11, E14, E15, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E25, E26, E30, E33, E47, W-Miranda, Z-San Amede

Familia Leuconidae Sars, 1878

Eudorella truncatula (Bate, 1856)

E48, K-Ares

Familia Pseudocumatidae Sars, 1878

Pseudocuma longicornis (Bate, 1858)

E2, E3, E5, E16, E22, E26, E30, E34, E37, E38, E39, E41, E42, E44, E45, E46, E49, E50, T-Sada

Pseudocuma similis Sars, 1900

E5, E7, E8, E9, E10, E11, E13, E14, E16, E17, E18, E21, E23

Familia Diastylidae Bate, 1856

Diastylis bradyi Norman, 1879

E3, E7, E8, E11, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E22, E25, E31, E32, E33, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Diastylis laevis Norman, 1869

E2, E3, E4, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E15, E16, E17, E19, E21, E22, E23, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, W-Miranda, K-Ares, T-Sada

Diastylis rugosa Sars, 1865

E14, E22, E35, E45, E46, E48

Diastylis tumida (Lilljeborg, 1855)

T-Sada

Orden Tanaidacea

Suborden Apseudomorpha

Familia Apseudidae Leach, 1814

Apseudes latreillii (Milne-Edwards, 1828)

E2, E8, E9, E14, E20, E21, E22, E24, E25, E26, E28, E33, E34, E35, E42, E46, W-Miranda, K-Ares, T-Sada

Suborden Tanaidomorpha

Familia Leptognathiidae Sieg, 1976

Tanaopsis graciloides (Lilljeborg, 1864)

E26

Superorden Eucarida

Orden Decapoda

Familia Processidae Ortman, 1896

Processa parva Holthuis, 1951

E11, E15, E38, E41, E43, E50, E51, W-Miranda, Z-San Amede, T-Sada

Familia Crangonidae Haworth, 1825

Crangon crangon (Linnaeus, 1758)

E15, E20, E22, E25, E30, E33, E37, E38, E39, E42, E45, E46, E47, E48, E49

Pontophilus bispinosus Hailstone, 1835
E10

Pontophilus trispinosus Hailstone, 1835
E5, W-Miranda

Familia Diogenidae Ortmann, 1892

Diogenes pugilator (Roux, 1829)
E3, E5, E9, E10, E18, E20, E21, E30, E32, E34,
E35, E38, E40, E42, E43, E44, E45, E46, E47,
E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso

Familia Paguridae Latreille, 1803

Anapagurus hyndmanni Thompson, 1844
E4, E9, E15, E17, E22, E25, E28, E31, E51

Eupagurus bernhardus (Linnaeus, 1758)
E2, E4, E9, E11, E12, E13, E14, E19, E21, E22,
E30, E39, E40, E44, E45, E47, X-Monteventoso

Familia Galatheidae Samouelle, 1819

Galathea squamifera Leach, 1814
E4, E5, E6, E7

Familia Porcellanidae Haworth, 1825

Pisidia longicornis (Linnaeus, 1767)
E3, E5, E6, E7, E9, E10, E12, E13, E14, E15, E22,
E25

Familia Leucosiidae Samouelle, 1819

Ebalia tuberosa (Pennant, 1777)
E2

Ebalia tumefacta (Montagu, 1808)
E2, E8

Familia Corystidae Samouelle, 1819

Corystes cassivelaunus (Pennant, 1777)
Z-San Amede

Familia Atelecycliidae Ortmann, 1893

Atelecyclus rotundatus (Olivi, 1792)
E6, E11, E12, E15, E46

Atelecyclus undecimdentatus (Herbst, 1783)
E9, E10, E14, E15, E18, E19, E21, E22, E28, E29,
E32, E33, E38, E46, E47

Familia Portunidae Rafinesque, 1815

Liocarcinus arcuatus (Leach, 1814)
E15

Liocarcinus corrugatus (Pennant, 1777)
X-Monteventoso, Z-San Amede

Liocarcinus depurator (Linnaeus, 1758)

E6, E13, E14, E43, E45, E47, E49, E51

Liocarcinus vernalis (Risso, 1816)

E21, E22, E23, E25, E28, E29, E30, E31, E33,
E34, E37, E38, E39

Clase Pycnogonida

Familia Ammotheidae Dohrn, 1881

Achelia echinata Hodge, 1864
E25, E26

Achelia hispida Hodge, 1864

E5, E16, E22, E25, E30, E39, E40, E42, E45

Familia Phoxichilidiidae

Anoplodactylus petiolatus (Kröyer, 1884)

E22, E25, E26, E30, E32, E33, E34, E37, E38,
E40, E42, E45, E46, E47, E48, E50, K-Ares, T-
Sada

Familia Eurycydidae

Ascorhynchus arenicola (Dohrn, 1881)

E7, E22, E31, E32, E34, E37, E38, E42, E43, E45,
E47, E48, E51, K-Ares, T-Sada

Phylum Mollusca

Clase Polyplacophora

Orden Neoloricata Bergenhayn, 1955

Familia Leptochitonidae Dall, 1889

Leptochiton cancellatus (Sowerby, 1840)
E4, E9, E12, E26

Familia Ischnochitonidae Dall, 1889

Lepidochitona cinerea (Linnaeus, 1767)
E25

Clase Scaphopoda

Familia Dentaliidae Gray, 1874

Dentalium novencostatum Lamarck, 1838

E15, E21, E22, E24, E25, E28, E29, E32, E33,
E34, E37, E38, E39, E45, E46, E47, E48, E49,
E50, K-Ares

Dentalium vulgare da Costa, 1778

E7, E11, E24

Clase Gastropoda

Subclase Prosobranchia

Orden Archaeogastropoda

Familia Acmaeidae Carpenter, 1857

Acmaea virginea (Müller, 1776)
E15

Familia Trochidae Rafinesque, 1815

- Gibbula cineraria* (Linnaeus, 1758)
E22, E26, W-Miranda, Z-San Amede
- Gibbula magus* (Linnaeus, 1758)
E9
- Gibbula tumida* (Montagu, 1803)
E4, E5, E6, E7, E8, E9, E12, E13, E14, E15, E17,
E25
- Jujubinus exasperatus* (Pennant, 1777)
E22

Familia Tricoliidae Woodring, 1928

- Tricolia pullus* (Linnaeus, 1758)
E14, E22, E26, W-Miranda

Orden Caenogastropoda

Familia Littorinidae Gray, 1840

- Littorina nigrolineata* Gray, 1839
X-Monteventoso
- Littorina obtusata* (Linnaeus, 1758)
E26, E32

Familia Hydrobiidae Stimpson, 1865

- Hydrobia ulvae* (Pennant, 1777)
E32

Familia Rissoidae Gray, 1847

- Alvania cancellata* (da Costa, 1778)
E7, E22
- Alvania punctura* (Montagu, 1803)
E21, E22, X-Monteventoso
- Alvania semistriata* (Montagu, 1808)
E8, E10, E20, E22, E24, E26, E29, E30, E33, E40,
E41, E47, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San
Amede
- Manzonina crassa* (Kanmacher, 1798)
E7, E20, E21, E22, E24, E29, E33, E38, E41, W-
Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede
- Onoba semicostata* (Montagu, 1803)
E14, E16, E20, E21, E22, E29, W-Miranda, X-
Monteventoso, Z-San Amede
- Plagyostila asturiana* Fischer, 1872
E22
- Rissoa lilacina* Récluz, 1843
E7, E22, E25, E26, E35, E44
- Rissoa parva* (da Costa, 1778)
E2, E5, E7, E9, E10, E14, E20, E21, E22, E24,
E25, E26, E29, E32, E38, E41, E46, E47, W-
Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares

Familia Barleeidae Gray, 1857

- Barleeia unifasciata* (Montagu, 1803)
E34

Familia Tornidae Sacco, 1896

- Tornus subcarinatus* (Montagu, 1803)
W-Miranda

Familia Turritellidae Woodward, 1851

- Turritella communis* Risso, 1825
E32, E46

Familia Aporrhaidae Gray, 1852

- Aporrhais pespelecani* (Linnaeus, 1758)
E12, E24

Familia Cerithiidae Fleming, 1822

- Bittium reticulatum* (da Costa, 1778)
E22, E24, E26, E34, E46

Familia Calyptraeidae Blainville, 1824

- Calyptraea chinensis* (Linnaeus, 1758)
E15, E21, E22, E25, E26, E34, E45

Familia Naticidae Gray, 1840

- Lunatia alderi* (Forbes, 1838)
E2, E3, E4, E5, E6, E7, E8, E9, E10, E11, E12,
E13, E14, E16, E17, E18, E19, E22, E24, E25,
E31, E32, E34, E38, E40, E44, E46, E49, E50, X-
Monteventoso, Z-San Amede
- Lunatia catena* (da Costa, 1778)
E5, E26, E34, E38, E40, E43, E44, E47, E51, T-
Sada

Familia Muricidae Rafinesque, 1815

- Ocenebrina aciculata* (Lamarck, 1822)
E22, E24, E26

Familia Nassariidae Iredale, 1916

- Hinia pygmaea* (Lamarck, 1822)
E21, E24, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33,
E34, E37, E38, E39, E40, E42, E43, E46, E47,
E49, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, K-Ares,
T-Sada
- Hinia reticulata* (Linnaeus, 1758)
E2, E3, E4, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E14,
E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23,
E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33,

E34, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, T-Sada

Familia Turridae Swainson, 1840

Comarmondia gracilis (Montagu, 1803)

E11, E14, E19, E45

Cytharella coarctata (Forbes, 1840)

E25

Cytharella smithii (Forbes, 1844)

E9, E15, E45, T-Sada

Mangelia attenuata (Montagu, 1803)

E7, E10, E11, X-Monteventoso

Mangelia nebula (Montagu, 1803)

E3, E5, E6, E7, E9, E11, E14, E15, E16, E18, E19, E21, E22, E23, E24, E26, E29, E32, E33, E37, E38, E42, E45, E47, E49, X-Monteventoso, K-Ares, T-Sada

Raphitoma linearis (Montagu, 1803)

W-Miranda

Familia Epitoniidae Berry, 1916

Epitonium clathrus (Linnaeus, 1758)

E14

Familia Eulimidae H & A. Adams, 1853

Melanella alba (da Costa, 1778)

E22, E23, E45, W-Miranda

Melanella lubrica (Monterosato, 1891)

E15, E17

Polygireulima sinuosa (Scacchi, 1836)

E22, E38

Vitreolina philippii (Rayneval & Ponzi, 1854)

W-Miranda

Familia Pyramidellidae Gray, 1840

Brachystomia albella (Lovén, 1843)

E22, E25, E32, E46, W-Miranda

Chrysallida decussata (Montagu, 1803)

E6, E8

Chrysallida indistincta (Montagu, 1808)

E22, E24, E29, E32, E34, E38, E44, E46, E47

Chrysallida obtusa (Brown, 1827)

E25, E33

Chrysallida suturalis (Philippi, 1844)

X-Monteventoso

Eulimella ventricosa (Forbes, 1843)

E22

Evalea diaphana (Jeffreys, 1848)

E24

Evalea divisa (J. Adams, 1797)

E32

Odostomia scalaris Mac Gillivray, 1853

E2, E21, E24, E26, T-Sada

Odostomia turrita Hanley, 1844

E14, E33, E37, E38

Odostomia unidentata (Montagu, 1803)

E32, E38, E43, E44, E45, E46, E49

Partulida spiralis (Montagu, 1803)

Z-San Amede

Tragula fenestrata (Jeffreys, 1848)

E25, E32, E38, K-Ares

Turbonilla acuta (Donovan, 1804)

E19, E20, E21, E22, E23, E35, E38, E44, E45, E47, T-Sada

Turbonilla crenata (Brown, 1827)

E7

Turbonilla lactea (Linnaeus, 1758)

E5, E21, E23, E24, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33, E35, E37, E38, E39, E40, E44, E45, E46, E49, W-Miranda, X-Monteventoso

Subclase Opisthobranchia

Orden Bullomorpha

Familia Diaphanidae Odhner, 1814

Diaphana minuta Brown, 1827

E8, E10, E11, E17

Familia Acteonidae d'Orbigny, 1835

Acteon tornatilis (Linnaeus, 1758)

E7, E11, E16, E17, E18, E19, E22, E23, E24, E30, E31, E32, E37, E38, E43, E44, E45, E46, W-Miranda, T-Sada

Familia Ringiculidae Meeck, 1862

Ringicula auriculata (Menard, 1811)

E3, E5, E7, E10, E11, E14, E16, E18, E19, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E29, E32, E33, E34, E35, E38, E39, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Retusidae Thiele, 1926

Retusa truncatula (Brugière, 1792)

E29, W-Miranda

Rhizorus acuminatus Brugière, 1792

E22, E24, E25, E32, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E44, E45, E46, E47, E49, X-Monteventoso, T-Sada

Familia Scaphandridae Sars, 1828

- Cylichna cylindracea* (Pennant, 1777)
E3, E5, E7, E9, E11, E14, E16, E19, E20, E21,
E22, E24, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33,
E34, E37, E38, E39, E40, E42, E44, E45, E46,
E47, E49, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-
San Amede, K-Ares, T-Sada
Scaphander lignarius (Linnaeus, 1758)
E2, E3

Familia Philinidae Gray, 1850

- Philine aperta* (Linnaeus, 1758)
E7, E8, E14, E15, E21, E22, E24, E25, E26, E30,
E31, E32, E33, E34, E37, E38, E40, E41, E42,
E43, E44, E45, E47, E49, E51, W-Miranda, K-
Ares, T-Sada
Philine catena (Montagu, 1803)
E13

Orden Nudibranchia

Familia Aeolidiidae d'Orbigny, 1834

- Cerberilla bernadetti* Tardy, 1965
E19, E21, E25, E29, E37

Familia Facelinidae Bergh, 1889

- Facelina coronata* (Forbes & Goodsir, 1828)
E47

Clase Bivalvia

Subclase Paleotaxodonta

Orden Nucleoidea

Familia Nucleidae Gray, 1824

- Nucula nitida* Sowerby, 1833
E3, E7, E11, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21,
E22, E23, E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33,
E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44,
E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda,
X-Monteventoso, K-Ares, T-Sada

Orden Mytiloidea

Familia Mytilidae Rafinesque, 1815

- Modiolus barbatus* (Linnaeus, 1758)
E5, E49, E51, K-Ares
Modiolus modiolus (Linnaeus, 1758)
E7, E15, E22, E45, E47, E49, E50
Musculus subpictus (Cantraine, 1835)
E22
Mytilus edulis galloprovincialis Linnaeus, 1758
E15, E25, E26, E47

Orden Pterioidea

Familia Pectinidae Rafinesque, 1815

- Aequipecten opercularis* (Linnaeus, 1758)
E19

Familia Glycymerididae Newton, 1922

- Glycymeris glycymeris* (Linnaeus, 1758)
E9, E12

Familia Pinnidae Leach, 1819

- Atrina fragilis* (Pennant, 1777)
E2

Familia Anomiidae Rafinesque, 1815

- Anomia ephippium* Linnaeus, 1758
E4, E9, E22

Subclase Heterodonta

Orden Veneroidea

Familia Lucinidae Fleming, 1828

- Loripes lacteus* (Linnaeus, 1758)
X-Monteventoso
Lucinella divaricata (Linnaeus, 1758)
E9, E21, E24, E25, E26, E34, E39, X-
Monteventoso, K-Ares
Lucinoma borealis (Linnaeus, 1767)
E9
Myrtea spinifera (Montagu, 1803)
E22, E24, E38, E48

Familia Thyasiridae Leach & Lamarck, 1818

- Thyasira flexuosa* (Montagu, 1803)
E3, E7, E11, E15, E16, E19, E22, E23, E25, E29,
E31, E37, E38, E43, E45, E48, K-Ares, T-Sada

Familia Erycinidae Deshayes, 1850

- Lasaea rubra* (Montagu, 1803)
E8, E9

Familia Kelliidae Forbes & Hanley, 1848

- Kellia suborbicularis* (Montagu, 1803)
E7

Familia Montacutidae Clark, 1852

- Mysella bidentata* (Montagu, 1803)
E3, E4, E5, E6, E7, E8, E11, E15, E16, E17, E18,
E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E29,
E30, E31, E32, E33, E35, E37, E38, E39, E40,

E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares

Tellimya ferruginosa (Montagu, 1808)

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E13, E15, E16, E17, E19, E21, E22, E23, E24, E29, E30, E31, E35, E37, E38, E39, E40, E43, E44, E45, E48, E49, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Tellimya phascolionis (Dautzenberg & Fischer, 1925)

E2, E3, E21, E22, E25, E26, E28, E32, E33, E37, E45, E47, K-Ares, T-Sada

Familia Astartidae d'Orbigny, 1844

Digitaria digitaria (Linnaeus, 1758)

E4, E12, E13, E20

Goodallia triangularis (Montagu, 1803)

E2, E4, E7, E8, E12, E13, E16, E20, E28, X-Monteventoso

Familia Cardiidae Lamarck, 1809

Acanthocardia paucicostata (Sowerby, 1841)

E5, E7, E11, E22, E23, E26, E38, E45, E46, E48, K-Ares

Laevicardium crassum (Gmelin, 1791)

E2, E3, E4, E8

Parvicardium exiguum (Gmelin, 1791)

E6, E9, E19, E26, K-Ares, T-Sada

Parvicardium minimum (Philippi, 1836)

E3, E4, E6, E7, E8, E9, E10, E12, E14, E21, E25, E26, E45

Familia Mactridae Lamarck, 1809

Lutraria lutraria (Linnaeus, 1758)

E15, E32, E46, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Mactra stultorum (Linnaeus, 1758)

E2, E3, E4, E5, E7, E8, E10, E11, E14, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Spisula elliptica (Brown, 1827)

E3, E4, E9, E14, E19, E22, E24, E25, E26, E29, E34, E37, E39, E40, E45, E46

Spisula solida (Linnaeus, 1758)

E13

Spisula subtruncata (da Costa, 1778)

E33

Familia Solecurtidae d'Orbigny, 1846

Pharus legumen (Linnaeus, 1758)

E11, E14, E17, E18, E19, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Solenidae Lamarck, 1809

Ensis arcuatus (Jeffreys, 1856)

W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede

Ensis ensis Linnaeus, 1758

E47, X-Monteventoso

Ensis siliqua (Linnaeus, 1758)

E10, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E28, E29, E30, E31, E38, E40, X-Monteventoso

Phaxas pellucidus (Pennant, 1777)

E2, E3, E5, E7, E8, E10, E11, E14, E16, E17, E18, E19, E22, E23, E24, E28, E29, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Solen marginatus (Pennant, 1777)

E37

Familia Tellinidae Blainville, 1814

Angulus tenuis (da Costa, 1778)

E9, E21, E22, E50

Arcopagia balaustina (Linnaeus, 1758)

E11

Arcopagia crassa (Pennant, 1777)

E4, E6, E7, E8, E12, E16

Fabulina fabula (Gronovius, 1781)

E2, E3, E4, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E14, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, T-Sada

Moerella donacina (Linnaeus, 1758)

E6, E8, E9, T-Sada

Moerella pusilla (Lovén, 1846)

E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E10, E13, E16, E17, E18, E20, E21, E28, X-Monteventoso

Familia Donacidae Fleming, 1828

Serrula trunculus (Linnaeus, 1758)

E44

Familia Psammobiidae Fleming, 1828

Gobreaeus depressa (Pennant, 1777)

E3, E4, E6

- Gobraeus tellinella* (Lamarck, 1818)
E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E12, E13
- Psammobia costulata* Turton, 1822
E3, E5, E7, E10, E11, E16, E19, E21, E23, E24,
E25, E29, E33
- Psammobia fervensis* (Gmelin, 1791)
E2, E6, E8, E20, E24

Familia Semelidae Stoliczka, 1870

- Abra alba* (Wood, 1802)
E3, E7, E10, E11, E13, E14, E15, E16, E17, E18,
E19, E21, E22, E23, E26, E29, E30, E31, E37,
E38, E39, E40, E41, E42, E43, E45, E46, E47,
E48, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso,
K-Ares, T-Sada
- Abra nitida* (Müller, 1789)
E2, E15, E17, E28, E43, E45, E48, E50, T-Sada
- Abra prismatica* (Montagu, 1808)
E24, E33, E47, E48

Familia Veneridae Rafinesque, 1815

- Chamelea striatula* (da Costa, 1778)
E4, E5, E7, E9, E10, E11, E14, E15, E16, E17,
E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26,
E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37,
E38, E39, E40, E41, E42, E45, E46, E47, E49,
E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede,
K-Ares, T-Sada
- Clausinella fasciata* (da Costa, 1778)
E2, E3, E4, E6, E8, E9, E12, E13, E28
- Dosinia lincta* (Pulteney, 1799)
E8, E9, E10, E13, E21, E22, E28, E29, E30, E32,
E35, E46, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San
Amede, K-Ares
- Gouldia minima* (Montagu, 1803)
E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E11, E12, E13, E16,
E21, E24, E41, E49, E50
- Timoclea ovata* (Pennant, 1777)
E9, E24
- Venerupis senegalensis* (Gmelin, 1791)
E45, T-Sada

Familia Petricolidae Deshayes, 1839

- Mysia undata* (Pennant, 1777)
Z-San Amede

Familia Corbulidae Lamarck, 1818

- Corbula gibba* (Olivi, 1792)
E11, E15, E21, E22, E24, E25, E26, E28, E32,
E34, E37, E38, E41, E42, E45, E46, E47, E49, K-
Ares, T-Sada

Subclase Anomalodesmata

Orden Pholadomyoidea

Familia Thraciidae Stoliczka, 1870

- Thracia papyracea* (Poli, 1791)
E2, E3, E4, E6, E7, E8, E9, E10, E12, E14, E16,
E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28,
E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39,
E40, E45, E46, E47, E50, W-Miranda, X-
Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Pandoridae Rafinesque, 1815

- Pandora inaequalis* (Linnaeus, 1758)
E14, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26,
E28, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E42,
E43, E44, E45, E46, E47, E49, E51, W-Miranda,
K-Ares, T-Sada

Phylum Phoronida

Familia Phoronidae

- Phoronis muelleri* Sellys-Longchamps, 1903
E4, E7, E8, E10, E11, E19, E22, E25, E26, E32,
E34, E37, E38, E42, E43, E45, E46, E47, E48,
E49, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede,
K-Ares, T-Sada

Phylum Bryozoa

Clase Gymnolaemata

Orden Cheilostomatida

Familia Hippothoidae Levinsen, 1909

- Celleporella hyalina* (Linnaeus, 1767)
E33, E51, K-Ares, T-Sada

Phylum Echinodermata

Clase Asteroidea

Orden Phanerozonia

Familia Astropectinidae

- Astropecten irregularis* (Pennant, 1777)
E2, E19, E22, E26, E31, E37, E38, E46, T-Sada

Orden Forcipulata

Familia Asteroiidae

Asterias rubens Linnaeus, 1766
E37, E38, E39

Clase Ophiuroidea

Orden Ophiurae

Familia Ophiotrichidae

Ophiotrix fragilis (Abilgaard, 1789)
E45

Familia Amphiuroidae

Acrocorda brachiata (Montagu, 1804)

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E12, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Amphiura filiformis (O.F. Müller, 1776)

E2, E3, E4, E5, E7, E8, E9, E11, E14, E15, E16, E17, E18, E19, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E28, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E37, E38, E39, E40, E41, E42, E45, E47, E48, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Familia Ophiolepidae

Ophiura ophiura Linnaeus, 1758

E2, E3, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E15, E18, E19, E20, E22, E23, E24, E25, E29, E30, E31, E32, E34, E37, E38, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E47, E49, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Clase Echinoidea

Orden Diadematoidea

Familia Echinidae

Psammechinus miliaris (Gmelin)
E2, E9, E13, E14, E15, E18, E26

Orden Clypeastroidea

Familia Fibulariidae

Echinocyamus pusillus (O.F. Müller, 1776)

E2, E4, E5, E6, E8, E9, E12, E13, E16, E21, E22, E24, E28, K-Ares

Orden Spatangoidea

Familia Spatangidae

Echinocardium cordatum (Pennant, 1777)

E2, E3, E5, E7, E8, E11, E13, E14, E15, E17, E18, E19, E22, E30, E31, E37, E38, E39, E42, E43, E45, E47, E49, E50, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Clase Holothuroidea

Orden Dendrochirota

Familia Cucumariidae

Aslia lefevrei (Barrois, 1882)

E14, E15, E22, E25, E30, E32, E37, E42, E45, E48, T-Sada

Thyone fusus (O.F. Müller, 1788)

E3, E4, E45, K-Ares

Orden Apoda

Familia Synaptidae

Labidoplax digitata (Montagu, 1815)

E25, K-Ares, T-Sada

Leptosynapta galliennei (Herapath, 1865)

E2, E7, E12, E17, E19, E21, E26, E28, E29, E31, E32, E34, E37, E40, E41, E42, E43, E44, E45, E50, E51, W-Miranda, X-Monteventoso, Z-San Amede, K-Ares, T-Sada

Leptosynapta inhaerens (O.F. Müller, 1776)

E3, E4, E5, E8, E11, E15, E21, E22, E23, E25, E26, E31, E32, E38, E39, E40, E47, E48, E49, E51, T-Sada

Phylum Chordata

Subphylum Cephalochordata

Familia Branchiostomidae

Branchiostoma lanceolatum (Pallas, 1778)

E4, E6, E7, E8, E9

Subphylum Euchordata

Clase Osteichthyes

Orden Gobiesociformes

Familia Gobiesocidae

Lepadogaster lepadogaster (Bonaterre, 1788)

E9

Orden Pleuronectiformes

Familia Soleidae

Solea lascaris (Risso, 1810)

E31, E32, Z-San Amede

Existen algunos otros organismos cuya identificación, bien por la falta de claves taxonómicas adecuadas o bien por el mal estado de los individuos encontrados, no ha podido llevarse a cabo hasta el nivel específico, por lo que no han sido considerados en este trabajo.

DISCUSIÓN

En términos de riqueza específica, y teniendo en cuenta que se han contabilizado 426 especies diferentes, los grupos dominantes en esta ría con sedimentos fundamentalmente de arena fina y fangos, son los anélidos poliquetos (140 especies), los artrópodos malacostráceos (entre los que destacan, con 73 especies, los anfípodos) y los moluscos (66 gasterópodos y 60 bivalvos).

En cuanto a la distribución de las especies en la ría, las más importantes (que aparecen en más del 75 % de las estaciones consideradas son: el cnidario *Edwardsia claparedii*, el nemertino *Tubulanus polymorphus*, los anélidos *Paradoneis armata*, *Spiophanes bombyx*, *Mysta picta*, *Glycera tridactyla*, *Nephtys hombergii*, *Hyalinoecia bilineata*, *Lumbrineris gracilis*, *Owenia fusiformis*, *Diplocirrus glaucus* y *Ampharete acutifrons*, los artrópodos *Ampelisca brevicornis*, *Ampelisca spinimana*, *Melita obtusata*, *Perioculodes longimanus*, *Bodotria pulchella* y *Diastylis laevis*, los moluscos *Hinia reticulata*, *Mysella bidentata*, *Maetra stultorum*, *Fabulina fabula* y *Chamelea striatula*, y los equinodermos *Acrocrida brachiata* y *Amphiura filiformis*.

Los sedimentos caracterizados como arena muy fina fangosa y fango arenoso son los que presentan los valores de densidad faunística más elevados. Sin embargo, en términos de riqueza específica, los máximos valores alcanzados se reparten en todos los tipos sedimentarios.

TRONCOSO y URGORRI (1993) contabilizaron para la misma área de estudio 217 especies, aunque la metodología empleada para la recolección de las muestras no era idéntica a la utilizada

en el presente estudio. A pesar del mayor número de especies recogidas en el presente trabajo (casi el doble), 66 de las encontradas por los autores citados anteriormente no fueron halladas en nuestras muestras, por lo cual hay que incluirla en el listado de especies macrobentónicas presentes en esta ría. Estas especies son 2 cnidarios (*Hydractinia echinata* y *Peachia cylindrica*), 13 anélidos poliquetos (*Abarenicola pusilla*, *Aglaophamus rubella*, *Alentia gelatinosa*, *Ammotrypane aulogaster*, *Ampharete gracilis*, *Chone infundibuliformis*, *Eteone flava*, *Glycera capitata*, *Hyalinoecia brementi*, *Lumbrineris latreilli*, *Nephtys breogani*, *Pherusa plumosa* y *Scolecopsis ciliata*.), 8 crustáceos (*Carcinus maenas*, *Eupagurus prideauxi*, *Idotea linearis*, *Liocarcinus marmoreus*, *Liocarcinus zariquieyi*, *Macropodia tenuirostris*, *Pilumnus hirtellus* y *Polybius henslowii*), 35 moluscos (*Alvania cancellata*, *Aplysia punctata*, *Berthella plumula*, *Brachystomia rissoides*, *Caecum glabrum*, *Caecum imperforatum*, *Cerastoderma edule*, *Chaetopleura angulata*, *Charonia lampas*, *Circomphalus casinus*, *Cuneus vittatus*, *Ebala nitidissima*, *Epilepton clarkiae*, *Epitonium clathratulum*, *Eubrancheus exiguus*, *Eulima glabra*, *Hiatella arctica*, *Hinia incassata*, *Littorina saxatilis*, *Mangelia brachystoma*, *Modiolus adriaticus*, *Monodonta lineata*, *Neolepton sulcatulum*, *Nucella lapillus*, *Odostomia conspicua*, *Papillicardium papillosum*, *Philine punctata*, *Philine quadrata*, *Retusa mammillata*, *Rissoa interrupta*, *Sepia officinalis*, *Skeneopsis planorbis*, *Turbonilla pusilla* y *Venerupis rhomboides*), 2 equinodermos (*Paracentrotus lividus* y *Spatangus purpureus*) y 6 cordados (*Atherina presbyter*, *Callionymus lyra*, *Pomatoschistus microps*, *Raja undulata*, *Syngnathus acus* y *Trachinus vipera*).

De este manera, el presente trabajo aporta, en primer lugar, una importante ampliación del inventario faunístico de los sedimentos blandos de la Ría de Ares y Betanzos y, en segundo lugar, una actualización del estado de conocimiento de las especies macrobentónicas presentes en los mencionados fondos de dicha ría.

AGRADECIMIENTOS

Este trabajo forma parte del proyecto «Cartografía y Dinámica de las poblaciones bentónicas de la Ría de Ares-Betanzos» n° 0012/AC86, financiado por fondos de la CICYT. La obtención y análisis de los resultados se realizó con la colaboración de la Consellería de Educación de la Xunta de Galicia, Caixa Galicia y Embajada de Francia en España mediante la concesión de una beca de Formación de Personal Investigador en Francia a A. Sánchez Mata y del Departamento de Educación, Universidades e Investigación del Gobierno Vasco mediante la concesión de una beca de «Formación de Investigadores» a J.M. Garmendia.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

- ARTECHE, I. & RALLO, A. (1985). Equinodermos de las costas de Galicia y Cornisa Cantábrica: catálogo previo. *Cuad. Invest. Biol.*, **7**: 1-89.
- BESTEIRO, C. & URGORRI, V. (1988). *Inventario dos equinodermos de Galicia (Echinodermata)*. Cuadernos da Área de Ciencias Biolóxicas (Inventarios), Seminario de Estudos Galegos, Vol. I, Ed. do Castro, O Castro-Sada.
- GARMENDIA, J.M. (1997). *El macrozoobentos submareal de la Ría de Ares y Betanzos II. Estructura faunística, dinámica poblacional de fondos arenosos e impacto inicial de la marea negra del Aegean Sea en sedimentos arenosos*. Tesis Doctoral (inéd.). Universidad de Santiago de Compostela.
- GARMENDIA, J.M., SÁNCHEZ MATA, A. & MORA, J. (1996). Estudio ecológico de los moluscos de la Ría de Ares y Betanzos (Galicia, NO España). *Iberus*, **14**(2): 115-123.
- GRAHAM, A. (1988). Molluscs: Prosobranch and Pyramidellid Gastropods. In: Kermak, D.M. & Barnes, R.S.K. (Eds.), *Synopses of the British Fauna (New Series)*, N° 2 (Second Edition), Academic Press, London.
- HAYWARD, P.J. & RYLAND, J.S. (1990 a). *The marine fauna of the British Isles and North-West Europe. I. Introduction and Protozoans to Arthropods*. Oxford Science Publications, Clarendon Press, Oxford.
- HAYWARD, P.J. & RYLAND, J.S. (1990 b). *The marine fauna of the British Isles and North-West Europe. II. Molluscs to Chordates*. Oxford Science Publications, Clarendon Press, Oxford.
- HAYWARD, P.J. & RYLAND, J.S. (Eds.) (1995). *Handbook of the marine fauna of North-West Europe*. Oxford University Press, Oxford.
- LINCOLN, R.J. (1979). *British marine amphipoda: Gammaridea*. Trustees of the British Museum (Natural History), London.
- OLABARRIA, C. (1996). *Malafacouna bentónica de la Ensenada do Baño (Ría de Ferrol): Estudio faunístico y ecológico*. Tesis Doctoral (inéd.). Universidad de Santiago de Compostela.
- PARAPAR, J. (1991). *Anélidos poliquetos bentónicos de la Ría de Ferrol (Galicia)*. Tesis Doctoral (inéd.). Universidad de Santiago de Compostela.
- PARAPAR, J., BESTEIRO, C. & URGORRI, V. (1996). *Inventario dos poliquetos de Galicia (Annelida, Polychaeta)*. Cuadernos da Área de Ciencias Biolóxicas (Inventarios), Seminario de Estudos Galegos, Vol. XVI, Ed. do Castro, O Castro-Sada.
- REBOREDA, P. (1995). *Isópodos litorales de la Ría de Ferrol (Galicia) NW de la P. Ibérica*. Tesis Doctoral (inéd.). Universidad de Santiago de Compostela.
- SAN MARTÍN, G. & VIÉITEZ, J.M. (1991). Catálogo de los anélidos poliquetos del Museo Nacional de Ciencias Naturales de Madrid. *Bol. R. Soc. Esp. Hist. Nat. (Sec. Biol.)*, **87**(1-4): 93-131.
- SÁNCHEZ MATA, A. (1996). *El macrozoobentos submareal de la Ría de Ares y Betanzos: Estructura biosedimentaria y dinámica poblacional. Impacto de la marea negra del Aegean Sea*. Tesis Doctoral (inéd.). Universidad de Santiago de Compostela.
- SÁNCHEZ MATA, A., LASTRA, M. & MORA, J., (1993 a). Macrobenthic crustacean characterization of an estuarine area. *Crustaceana*, **64**(3): 337-355.
- SÁNCHEZ MATA, A., MORA, J., GARMENDIA, J.M. & LASTRA, M. (1993 b). Estructura trófica del macrozoobentos submareal de la ría de Ares-Betanzos. I: Composición y distribución. *Publ. Espec. Inst. Esp. Oceanogr.*, **11**: 33-40.
- TRONCOSO, J.S. (1990). *Malacología bentónica de la Ría de Ares y Betanzos: Estudio faunístico y ecológico*. Tesis Doctoral (inéd.). Universidad de Santiago de Compostela.
- TRONCOSO, J.S. & URGORRI, V. (1993). Datos sedimentológicos y macrofauna de los fondos infralitorales de sustrato blando de la Ría de Ares y Betanzos (Galicia, España). *Nov. Act. Cient. Compostelana (Biología)*, **4**: 153-166.